

2017

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions selecting either {(a),(b)}
or {(c),(d)} from each question

1. a) Discuss the aim of education for development of social efficiency. 8
ସାମାଜିକ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଲୋଚନା କର ।
- b) i) Explain the nature of Education. 2
ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରକୃତି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।
- ii) Give two definitions of education according to two great educationists. 2
ଦୁଇଜଣ ବିଶିଷ୍ଟ ଶିକ୍ଷାବିତ୍ଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ସଂଜ୍ଞା ଦିଅ ।

OR

c) Describe the function of education for the development of democratic citizenship. 8

ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ନାଗରିକତାର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷାର କାର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

d) i) State two purposes of education. 2

ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

ii) What is education according to Indian view ? 2

ଭାରତୀୟ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ ?

2. a) Discuss the influence of Philosophy on Education. 8

ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ରର ପ୍ରଭାବ ଆଲୋଚନା କର ।

b) i) Explain what is Axiology ? 2

ସ୍ୱତଃସିଦ୍ଧ ସତ୍ୟ କ'ଣ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

ii) What are implications of epistemology on education ? 2

ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱର ନିହିତାର୍ଥ କ'ଣ ?

OR

- c) Explain Meta-physics and its educational implications. 8

ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନମୂଳକ ଶାସ୍ତ୍ର ଏବଂ ଏହାର ଶୈକ୍ଷିକ ନିହିତାର୍ଥ ବୁଝାଅ ।

- d) i) State how Philosophy and Education are inter-dependent as regards aims of education. 2

ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଦର୍ଶନ ଓ ଶିକ୍ଷା କିପରି ନିର୍ଭରଶୀଳ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- ii) What implications does Axiology on education ? 2

ଶିକ୍ଷା ଉପରେ କି ନିହିତାର୍ଥ ସ୍ୱତଃସିଦ୍ଧ ସତ୍ୟ ବହନ କରେ ?

3. a) Discuss the impact of Vedanta Philosophy on the aims and curriculum of Indian education. 4+4

ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନର ପ୍ରଭାବ ଆଲୋଚନା କର ।

- b) i) Write two aims of education according to Sankhya Philosophy. 2

ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ ।

[4]

ii) State two characteristics of Vedanta Philosophy. 2

ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନର ଦୁଇଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

OR

c) Explain salient features of Sankhya Philosophy and their impact on Indian education. 4+4

ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନର ମୁଖ୍ୟ ଆଦର୍ଶମାନ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

d) i) What kind of discipline Vedanta Philosophy envisages for education? 2

ଶିକ୍ଷାପାଇଁ ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନ କି ପ୍ରକାର ଶୃଙ୍ଖଳା ଅବତାରଣା କରେ ?

ii) Write two salient features of Indian Philosophy of Education. 2

ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷା ଦର୍ଶନର ଦୁଇଟି ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଲେଖ ।

4. a) What are the principles of Idealism? What are its implications for educational aims? 4+4

ଆଦର୍ଶବାଦର ନୀତିଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ? ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପାଇଁ ଏହାର ନିହିତାର୍ଥ କ'ଣ ?

- b) i) What is Pragmatic Philosophy ? 2
ପରିବର୍ତ୍ତନବାଦ ଦର୍ଶନ କ'ଣ ?
- ii) Write two aims of education according to Naturalism. 2
ପ୍ରକୃତିବାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ ।

OR

- c) Discuss the educational implications of pragmatism for aims, curriculum and methods of education. 8
ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ପଦ୍ଧତି ପାଇଁ ପରିବର୍ତ୍ତନବାଦର ଶୈକ୍ଷିକ ନିହିତାର୍ଥ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) i) What are the roles of a teacher in naturalistic education ? 2
ପ୍ରକୃତିବାଦିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା କ'ଣ ?
- ii) What kind of curriculum does Idealism suggest ? 2
ଆଦର୍ଶବାଦ କି ପ୍ରକାର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଏ ?

5. a) Describe in brief the contribution of Rabindranath Tagore to Indian education. 8

ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷାକୁ ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁରଙ୍କର ଅବଦାନ ସଂକ୍ଷେପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- b) i) Write two aims of education according to Sri Aurobindo. 2

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ ।

- ii) What is Basic Education according to Gandhi ? 2

ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଅନୁସାରେ ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ ?

OR

- c) Discuss what has Rousseau contributed to the practice of education. 8

ଶିକ୍ଷାର ଅଭ୍ୟାସକୁ ରସୋଙ୍କ ଅବଦାନ କ'ଣ ଆଲୋଚନା କର ।

d) i) What is democratic education according to John Dewey. 2

ଜନ୍ ଡିଫ୍ରେଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ ?

ii) State two aims of education in democracy. 2

ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

2018

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

1. a) Discuss the narrower and broader meaning of education. Explain the nature of education. 4 + 4
ଶିକ୍ଷାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଏବଂ ବ୍ୟାପକ ଅର୍ଥକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଆଲୋଚନା କର । ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରକୃତି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।
- b) Write short answers on the followings : 2 + 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :
- i) List out two aims of education for individual development.
ବ୍ୟକ୍ତିର ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଦିଅ ।
- ii) Write two important functions of education.
ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଲେଖ ।

OR

- c) Discuss the definitions of education according to Indian and Western view. 8

ଭାରତୀୟ ଏବଂ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ସଂଜ୍ଞା ଆଲୋଚନା କର ।

- d) Write short answers on the followings : 2 + 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

- i) State two aims of education for development of social efficiency.

ସାମାଜିକ ଦକ୍ଷତା ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ ।

- ii) 'Education is enlightenment' - Explain.

“ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ଜ୍ଞାନଲୋକ ପ୍ରାପ୍ତି” । ବାଖ୍ୟା କର ।

2. a) Discuss the interdependence of philosophy and education. 8

ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ର ଏବଂ ଶିକ୍ଷା କିପରି ପରସ୍ପର ନିର୍ଭରଶୀଳ ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short answers on the followings : 2 + 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

i) Write two functions of education for the development of leadership.
ନେତୃତ୍ୱ ବିକାଶରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଲେଖ ।

ii) What are the implications of metaphysics on education ?
ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ ମୂଳକ ଶାସ୍ତ୍ରର ନିହିତାର୍ଥ କ'ଣ ଅଟେ ।

OR

c) Explain epistemology and its educational implications. 8
ଜ୍ଞାନତତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ଏହାର ଶୈକ୍ଷିକ ନିହିତାର୍ଥ ବୁଝାଅ ।

d) Write short answers on the followings : 2 + 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

i) Write two functions of philosophy on education.
ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ରର ଦୁଇଟି ପ୍ରଭାବ ଲେଖ ।

ii) What do you mean by axiology ?

ମୂଲ୍ୟ ମିମାଂସା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

3. a) Discuss the impact of Indian philosophy on the aims and curriculum of education. 8

ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନର ପ୍ରଭାବ ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short answers on the followings : 2 + 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

i) Explain the fundamental purpose of education according to Sankhya.

ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ମୂଳଭୂତ ପ୍ରୟୋଜନ ଏବଂ ଶୈକ୍ଷିକ ନିହିତାର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

ii) Write two impacts of Indian philosophy on the curriculum of education.

ଶିକ୍ଷାର ପାଠକ୍ରମ ଉପରେ ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନର ଦୁଇଟି ପ୍ରଭାବ ଲେଖ ।

OR

- c) Explain twenty-four principles of Sankhya philosophy. 8

ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନର ଚବିଶଟି ତତ୍ତ୍ୱକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

- d) Write short answers on the followings : 2 + 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

- i) State two salient features of Vedanta Philosophy.

ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନର ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଆଦର୍ଶ ଦର୍ଶାଅ ।

- ii) Discuss the impact of Sankhya Philosophy on Modern Indian education.

ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନର ଆଧୁନିକ ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ଆଲୋଚନା କର ।

4. a) Discuss the educational implications of idealism for aims, curriculum and methods of teaching. 8
ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ପଢ଼ାଦି ପାଇଁ ଆଦର୍ଶବାଦର ଶୈକ୍ଷିକ ନିହିତାର୍ଥ ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short answers on the followings : 2 + 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

i) What is the role of a teacher for pragmatic philosophy ?

ପରିବର୍ତ୍ତନବାଦିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା କ'ଣ ?

ii) What is the naturalistic philosophy ?

ପ୍ରକୃତି ବାଦ ଦର୍ଶନ କ'ଣ ?

OR

c) What are the principles of naturalism ? What are its implications for methods of teaching ? 8

ପ୍ରକୃତି ବାଦର ନୀତିଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ? ଶିକ୍ଷାର ପଦ୍ଧତି ପାଇଁ ଏହାର ନିହିତାର୍ଥ କ'ଣ ?

d) Write short answers on the followings : 2 + 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

i) Write two aims of education according to idealism.

ଆଦର୍ଶବାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ ।

ii) What kind of curriculum does pragmatism suggest ?

ପରିବର୍ତ୍ତନବାଦ କି ପ୍ରକାର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଏ ?

5. a) Discuss what John Dewey has contributed to the practice of education. 8

ଶିକ୍ଷାର ଅଭ୍ୟାସକୁ ଜନ୍ତୁଡ଼ିଝେଙ୍କ ଅବଦାନ କ'ଣ ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short answers on the followings : 2 + 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

i) Explain craft-centered of education of M.K. Gandhi .

ରାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର କାରିଗରୀତା ବୁଝାଅ ।

ii) What is integral education according to Sri Aurobindo ?

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଅନୁସାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ମାନେ କ'ଣ ?

OR

c) Describe in brief the contribution of Gandhiji to Indian education. 8

ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷାକୁ ଗାନ୍ଧିଙ୍କର ଅବଦାନ ସଂକ୍ଷେପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

d) Write short answers on the followings : 2 + 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

i) Write two aims of education according to Rousseau.

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲେଖ ।

ii) Discuss two salient features of basic education.

ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଆଦର୍ଶମାନ ଆଲୋଚନା କର ।

2021

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

Part-I

1. Fill in the blanks :

1 × 8

ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର :

a) Latin word 'educere means _____.

ଲାଟିନ ଶବ୍ଦ 'ଏକୁସିଅର' ଅର୍ଥ _____ ।

b) Metaphysics is one of the branches of _____.

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା _____ ର ଏକ ଶାଖା ଅଟେ ।

c) The oldest system of philosophy is known as _____.

ଦର୍ଶନର ସର୍ବ ପୁରାତନ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ _____ କୁହାଯାଏ ।

d) The naturalism philosophy of education was propounded by _____.

ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରକୃତିବାଦ ଦର୍ଶନ _____ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ।

- e) Conscious or spirit is known as _____.
ସଚେତନତା ଅଥବା ଜୀବନ ଶକ୍ତିକୁ _____ କୁହାଯାଏ ।
- f) The founder of Jain Philosophy was _____.
ଜୈନ ଦର୍ଶନର ମୂଳକର୍ତ୍ତା _____ ଥିଲେ ।
- g) Rabindra Nath Tagore is the founder of _____.
ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁର _____ ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଅଟନ୍ତି ।
- h) Education of the physical being is known as _____.
ଶାରୀରିକ ଅସ୍ତିତ୍ଵର ଶିକ୍ଷାକୁ _____ କୁହାଯାଏ ।

Part-II

2. Answer any **eight** of the following within two to three sentences each : $1\frac{1}{2} \times 8$

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠଟିର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁଇରୁ ତିନୋଟି ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର :

a) What is meant by life-long-education ?

ଜୀବନ ବ୍ୟାପୀ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ କ'ଣ ବୁଝ ?

b) Write two educational implication of axiology.

ପୂଲ୍ୟମାତ୍ରୀସର ଦୁଇଟି ଶୈକ୍ଷିକ ସୂଚନା ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

c) Define Philosophy.

ଦର୍ଶନର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କର ।

d) Enumerate four forms of idealism.

ଆଦର୍ଶବାଦର ଚାରି ପ୍ରକାର ଭେଦ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

e) Enumerate two common characteristics of Indian Philosophy.

ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷଣ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

f) Write the role of teacher in Buddhism.

ବୌଦ୍ଧବାଦରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା ପ୍ରତିପାଦନ କର ।

g) Write the methods of teaching according to Samkhya Philosophy.

ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

h) Enumerate two immediate aims of education.

ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ପ୍ରଥମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- i) Write two principles of Tagore's philosophy of education.

ଠାକୁରଙ୍କର ଶିକ୍ଷାଦର୍ଶନର ଦୁଇଟି ନିୟମ ପ୍ରତିପାଦନ କର ।

- j) What are the levels of mind according to Sri Aurobindo ?

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ମନର ସ୍ତର ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ସବୁ ଅଟେ ?

Part-III

3. Answer any *eight* of the following within 75 words each :

2 × 8

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠଟିର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ୭୫ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର :

- a) Enumerate the nature of philosophy.

ଦର୍ଶନର ପ୍ରକୃତି ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- b) Describe narrower meaning of education.

ଶିକ୍ଷାର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- c) Enumerate the impact of philosophy on curriculum.

ଦର୍ଶନର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- d) What is meant by negative education ?
ବିଯୁକ୍ତାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?
- e) Write features of idealism.
ଆଦର୍ଶବାଦର ଲକ୍ଷଣ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- f) Discuss the role of teacher in naturalism.
ପ୍ରକୃତିବାଦରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।
- g) Enumerate features of Jain Philosophy.
ଜୈନ ଦର୍ଶନର ଲକ୍ଷଣ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- h) What is Nai Talim ?
ନୟା ତାଲିମ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?
- i) Write three causes of failure of Basic education.
ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା ବିଫଳତାର ତିନୋଟି କାରଣ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- j) What is meant by supramental education ?
ଅତିମାନସିକ ଶିକ୍ଷା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

Part-IV

Answer the following within 500 words each
 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ୫୦୦ ଶବ୍ଦମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର

4. a) Discuss the meaning of metaphysics and its educational implication. 6

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ଅର୍ଥ ଏବଂ ଏହାର ଶିକ୍ଷା ବିଷୟକ ପ୍ରତିପାଦନା ଆଲୋଚନା କର ।

OR

- b) Describe the characteristics and importance of life-long education.

ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷଣ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

5. a) Describe the aims of education and curriculum according to Idealism. 6

ଆଦର୍ଶବାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OR

- b) Explain the main principles of Pragmatism. 6

ପ୍ରଯୋଗବାଦର ମୁଖ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ବୁଝାଇ ଲେଖ ।

6. a) Explain philosophical tenets of Vedanta Philosophy. 6

ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନର ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମତବାଦ ବୁଝାଇ ଲେଖ ।

OR

- b) Describe the aims of education according to Jainism.

ଜୈନବାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

7. a) Discuss the educational ideas and ideals of Plato. 6

ପ୍ଲାଟୋଙ୍କର ଶିକ୍ଷାବିଷୟକ ଧାରଣା ଏବଂ ଆଦର୍ଶ ଆଲୋଚନା କର ।

OR

- b) Describe the contribution of Sri Aurobindo to the modern educational thought.

ଆଧୁନିକ ଶିକ୍ଷାର ଚିନ୍ତାଧାରା ପ୍ରତି ଅରବିନ୍ଦଙ୍କର ଅବଦାନ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

2017

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions selecting either {(a),(b)}
or {(c),(d)} from each question

1. a) Define society and discuss its characteristics. 8
ସମାଜର ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ ଏବଂ ଏହାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା
କର ।
- b) Write short notes on the following: 2 × 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :
- i) Structure of rural society
ଗ୍ରାମୀଣ ସମାଜର ଗଠନ
- ii) Relationship between education and society
ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସମାଜ ମଧ୍ୟରେ ସଂପର୍କ ।

OR

- c) Elucidate the views of Dr. Radhakrishnan on
Education. 8
ଶିକ୍ଷା ସଂପର୍କରେ ଡ. ରାଧାକ୍ରିଷ୍ଣନଙ୍କର ମତ ଉପରେ ଆଲୋଚନା
କର ।

- d) Write short notes on the following : 2 × 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :
- i) Views of Illich on Education
ଇଲିଚଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ସଂପର୍କରେ ମତ
- ii) Integral Education of Sri Aurobindo
ଶ୍ରୀଅରବିନ୍ଦଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିକ୍ଷା ।
2. a) Discuss the meaning and types of culture. 8
ସଂସ୍କୃତିର ଅର୍ଥ ଏବଂ ପ୍ରକାରଭେଦ ଆଲୋଚନା କର ।
- b) Write short notes on the following : 2 × 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :
- i) Acculturation ii) Value System
ଅସଂସ୍କୃତିକରଣ ମୂଲ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।
- OR
- c) Explain the cultural dimensions of Education. 8
ଶିକ୍ଷାର ସାଂସ୍କୃତିକ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ବୁଝାଇ ଲେଖ ।
- d) Write short notes on the following : 2 × 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :
- i) Social custom ii) Tribal Culture
ସାମାଜିକ ପ୍ରଥା ଆଦିବାସୀ ସଂସ୍କୃତି ।
3. a) Define social change. Discuss the role of education in
Social Change. 8
ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ । ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ଶିକ୍ଷାର
ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short notes on the following : 2 × 2
 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

- i) Socialization   ii) Vertical Social Mobility
 ସାମାଜିକୀକରଣ   ଭୂଲମ୍ବ ସାମାଜିକ ଗତିଶୀଳତା ।

OR

c) Provide the meaning of affirmative action and discuss the role of education in it. 8

ଅସ୍ତିବାଚକ ପଦକ୍ଷେପର ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କର ଏବଂ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Constituents of marginalised section.

ଅବହେଳିତ ବର୍ଗର ଉପାଦାନ

ii) Distinction between social change and cultural change.

ସାମାଜିକ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ମଧ୍ୟରେ ଫରକ ।

4. a) Discuss the role of education in growth and development. 8

ସମୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଉନ୍ନତିରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Globalisation

ଜଗତୀକରଣ

ii) Liberalisation

ଉଦାରୀକରଣ ।

OR

- c) Write an essay on educational system in Europe. 8
 ଇଉରୋପର ଶିକ୍ଷାବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଏକ ନିବନ୍ଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।
- d) Write short notes on the following : 2 × 2
 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :
- i) SAARC countries
 ସାର୍କ ଦେଶସମୂହ
- ii) Education in global context
 ବିଶ୍ୱ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଶିକ୍ଷା ।
5. a) Discuss the role of education in a welfare state. 8
 ଜନକଲ୍ୟାଣକାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।
- b) Write short notes on the following : 2 × 2
 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :
- i) Democratic state   ii) Totalitarian state
 ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ର   ସମଗ୍ରବାଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ।

OR

- c) Provide arguments in support and against autonomy in education. 8
 ଶିକ୍ଷାରେ ସ୍ୱୟଂଶାସନର ସପକ୍ଷ ଏବଂ ବିପକ୍ଷରେ ନିଜର ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କର ।
- d) Write short notes on the following : 2 × 2
 ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :
- i) Nation Building
 ଜାତି ଗଠନ
- ii) State control of Education system
 ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ରାଷ୍ଟ୍ରର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ।

2018

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

1. a) Elucidate the views of John Dewey on education. 8

ଶିକ୍ଷା ସଂପର୍କରେ ଜନ୍ ଦିଓୱେଙ୍କର ମତ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର ।

- b) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିହ୍ନଟା ଲେଖ :

- i) Characteristics of Society

ସମାଜର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ

- ii) Types of Society

ସମାଜର ପ୍ରକାର ।

OR

[Turn Over

c) Discuss the relationship between education and society.

ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସମାଜ ମଧ୍ୟରେ ସଂପର୍କ ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Views of Radhakrishnan on education

ରାଧାକ୍ରିଷ୍ଣନ୍ଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ସଂପର୍କରେ ମତ

ii) Views of Illich on education

ଇଲିଚଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ସଂପର୍କରେ ମତ ।

2. a) Define culture. Discuss the characteristics of culture. 8

ସଂସ୍କୃତିର ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ । ସଂସ୍କୃତିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

b) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Types of culture

ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରକାରଭେଦ

- ii) Cultural dimensions of education
ଶିକ୍ଷାର ସାଂସ୍କୃତିକ ଦିଗ ।

OR

- c) Discuss the interrelationship between education, custom and value system. 8

ଶିକ୍ଷା, ସାମାଜିକ ପ୍ରଥା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ଆଲୋଚନା କର ।

- d) Write short notes on the following : 2 × 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

- i) Cultural lag and acculturation
ଅସଂସ୍କୃତି କରଣ

- ii) Social custom
ସାମାଜିକ ପ୍ରଥା ।

3. a) Explain how does education act as an agent of social change. 8

ଶିକ୍ଷା କିପରି ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନର ମାଧ୍ୟମ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର ।

b) Write short notes on the following : 2×2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Horizontal social mobility
ସମାନତର ସାମାଜିକ ଗତିଶୀଳତା

ii) Education and Affirmative Action
ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଅସ୍ତିବାଚକ ପଦକ୍ଷେପ ।

OR

c) Discuss the role of education for the development of the marginalized group. 8
ଅବହେଳିତ ବର୍ଗର ବିକାଶରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2×2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Role of education in the process of socialization.
ସାମାଜିକୀକରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା

ii) Vertical social mobility
ଭୂଲୟ ସାମାଜିକ ଗତିଶୀଳତା ।

[5]

4. a) What are the effects of globalization on society? 8

ସାମାଜିକ ଉପରେ ଜଗତୀକରଣର ପ୍ରଭାବ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- b) Write short notes on the following : 2 × 2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

- i) Educational system in Europe

ଇଉରୋପରେ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା

- ii) Role of Education in growth and development

ସମୃଦ୍ଧି ଓ ଉନ୍ନତିରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ।

OR

- c) What are the effects of liberalization on society? 8

ସମାଜ ଉପରେ ଉଦାରୀକରଣର ପ୍ରଭାବ ଆଲୋଚନା କର ।

- d) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

- i) Educational system in SAARC countries

ସାର୍କ ଦେଶସମୂହରେ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା

ii) Role of education for global context

ବିଶ୍ୱ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ।

5. a) Discuss the role of education in nation building. 8

ଜାତି ଗଠନରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Autonomy in Education

ଶିକ୍ଷାରେ ସ୍ୱୟଂଶାସନ

ii) Welfare State

ଜନକଲ୍ୟାଣକାରୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ।

OR

c) What do you mean by democracy ? Discuss the role of education for a democratic country like India. 8

ଗଣତନ୍ତ୍ର କ'ଣ ? ଭାରତ ପରି ଏକ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

d) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Totalitarian State

ସମଗ୍ରବାଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ର

ii) Interrelationship of State and Education

ରାଷ୍ଟ୍ର ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ ।

2019

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

Part-I

1. Fill in the blanks : 4 × 1

ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର :

a) Educational Psychology is a _____ science.

ଶିକ୍ଷା ମନୋବିଜ୍ଞାନ ହେଉଛି _____ ବିଜ୍ଞାନ ।

b) Educational Psychology applies _____ in to teaching process.

ଅଧ୍ୟୟନ ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ _____ କୁ ଶିକ୍ଷା ମନୋବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରୟୋଗ କରେ ।

c) _____ stage is named as pregang age.

_____ ଅବସ୍ଥାକୁ ଦଳଭୂକ୍ତ ପ୍ରାକ୍ ବିଶୁଦ୍ଧି ବୟସ ଭାବେ ନାମିତ କରାଯାଇଛି ।

d) Piaget's theory of cognition is sometimes called _____.

ପିଆଜେଟ୍ ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ତତ୍ତ୍ୱକୁ କେବେ କେବେ _____ କୁହାଯାଏ ।

2. Write answer in **one** word :

4 × 1

ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦରେ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

a) Who proposed the two factor theory of intelligence ?

ବୁଦ୍ଧିର ଦୁଇ ଉତ୍ପାଦକ ତତ୍ତ୍ୱ କିଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ ?

b) The word personality has been derived from which word ?

ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଶବ୍ଦଟି କେଉଁ ଶବ୍ଦରୁ ବ୍ୟୁତ୍ପାଦିତ ହୋଇଅଛି ?

c) Who divided all human being into introvert and extrovert ?

ମନୁଷ୍ୟକୁ ଅନ୍ତଃମୁଖୀ ଓ ବହିର୍ମୁଖୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଭାବରେ କିଏ ବିଭକ୍ତ କରିଛନ୍ତି ?

d) Which is the unconscious strategy adopted by an individual to protect from ego, minimize conflict ?

ମନୁଷ୍ୟ କେଉଁ ପ୍ରକାର ଅଚେତ କୌଶଳ ପ୍ରୟୋଗ କରି ନିଜକୁ ଅହଂ ଓ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ / ସଂଘର୍ଷରୁ ରକ୍ଷା କରେ ?

Part-II

3. Answer any *eight* of the following within two to three sentences each : 8 × 1½

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠଟିର ଉତ୍ତର ଦୁଇଟିରୁ ତିନିଟି ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ :

a) What do you mean by educational Psychology ?

ଶିକ୍ଷା ମନୋବିଜ୍ଞାନ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ ?

b) What are the objectives of educational Psychology ?

ଶିକ୍ଷା ମନୋବିଜ୍ଞାନର ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

c) What are the stages of cognitive development according to Piaget's theory ?

ପିଆଜେଟ୍‌ଙ୍କ ମତାନୁସାରେ ଜ୍ଞାନାତ୍ମକ ବିକାଶର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

d) What is assimilation ?

ନିଜସ୍ୱୀକରଣ କ'ଣ ?

e) What is Homeostasis ?

ସମସ୍ଥିତି କ'ଣ ?

- f) What do you mean by laws of control ?
ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହେତୁ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ ?
- g) Write any two educational implications of Pavlov's theory :
ପାଭଲଭଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱର ଦୁଇଗୋଟି ଶିକ୍ଷା ବିଷୟକ ଭାବାର୍ଥ ଲେଖ ।
- h) What are the characteristics of mental health.
ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଗୁଣାବଳୀଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଲେଖ ।
- i) Differentiate between adjustment and maladjustment.
ସମାଯୋଜନ ଓ କୁବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ ।
- j) What are the advantages of Intelligence test ?
ବୁଦ୍ଧି ପରୀକ୍ଷଣର ଉପକାରିତାଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଲେଖ ?

Part-III

4. Answer any **eight** of the following within 75 words each : 8 × 2

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠଟିର ଉତ୍ତର ୭୫ ଶବ୍ଦରେ ଲେଖ :

- a) Narrate the significance of educational psychology.
ଶିକ୍ଷା ମନୋବିଜ୍ଞାନର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- f) What do you mean by laws of control ?
ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ହେତୁ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ ?
- g) Write any two educational implications of Pavlov's theory :
ପାଭଲଭଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱର ଦୁଇଗୋଟି ଶିକ୍ଷା ବିଷୟକ ଭାବାର୍ଥ ଲେଖ ।
- h) What are the characteristics of mental health.
ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ଗୁଣାବଳୀଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଲେଖ ।
- i) Differentiate between adjustment and maladjustment.
ସମାଯୋଜନ ଓ କୁବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ ।
- j) What are the advantages of Intelligence test ?
ବୁଦ୍ଧି ପରୀକ୍ଷଣର ଉପକାରିତାଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଲେଖ ?

Part-III

4. Answer any *eight* of the following within 75 words each : 8 × 2

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୈଣସି ଆଠଟିର ଉତ୍ତର ୭୫ ଶବ୍ଦରେ ଲେଖ :

a) Narrate the significance of educational psychology

ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ତତ୍ତ୍ୱଗୁଡ଼ିକର ଉପକାର ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- b) Write any five principles of development.
ବିକାଶର ଯେ କୌଣସି ପାଞ୍ଚ ଗୋଟି ନିୟମ ଲେଖ ।
- c) Explain the unique feature of Adolescence.
କୈଶୋର ଅବସ୍ଥାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।
- d) What are the causes of individual differences.
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପ୍ରଭେଦର କାରଣଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?
- e) Explain the merits of participant observation.
ଯୋଗଦାନକାରୀ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ଉପକାରିତା ସଂପର୍କରେ ଲେଖ ।
- f) Differentiate between convergent and divergent Thinking.
ଏକାଭିମୁଖୀ ଓ ବହୁମୁଖୀ ଚିନ୍ତନ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ।
- g) How do we identify a creative child in the classroom ?
ସର୍ଜନାତ୍ମକ ଶିଶୁକୁ ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରିବା ?
- h) Explain the educational implication of Skinner's operant conditioning.
ସ୍କିନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟସାଧକ ପ୍ରସାମନର ଶିକ୍ଷଣ ଭାବାର୍ଥର ବାଖ୍ୟା କର ।

- i) What is shaping ?
ସୁଶିକ୍ଷଣ କ'ଣ ?

Part-IV

5. Answer the following within 500 words each : 4 × 6

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ୫୦୦ ଶବ୍ଦମଧ୍ୟରେ ଲେଖ :

- a) Describe in detail the purpose, scope and relevance of Educational Psychology.

ଶିକ୍ଷା ମନୋବିଜ୍ଞାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ପରିସର ଓ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟତା ସଂପର୍କରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OR

What do you mean by development ? Describe different principles of development.

ବିକାଶ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ ? ବିକାଶର ନିୟମାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- b) Describe the two factor theory of intelligence.

ବୁଦ୍ଧିର ଦୁଇ ଉପାଦାନ ତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OR

Define Creativity. Describe the stages of creative thinking.

ସୃଜନଶୀଳତାର ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ । ସର୍ଜନାତ୍ମକ ଚିନ୍ତନର ସ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

- c) What is meant by the term conditioning ? Distinguish between classical conditioning and instrumental conditioning. Assess the educational significance of each.

ପ୍ରସାମନ ପ୍ରକ୍ରିୟା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଏ ? ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ପ୍ରସାମନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟସାଧକ ପ୍ରସାମନ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ । ଏହାର ଶିକ୍ଷାଭିତ୍ତିକ ଗୁରୁତ୍ତ୍ୱ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କର ।

OR

Discuss the various motivational techniques that teacher should use in classroom teaching.

ଶ୍ରେଣୀଗୃହ ଶିକ୍ଷାରେ ଶିକ୍ଷକ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଭିନ୍ନ ଅଭିପ୍ରେରଣ କୌଶଳ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

d) Define Personality. Describe the type theories of personality.

ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ । ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ପ୍ରକାର ଭେଦ ତତ୍ତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OR

What is mental health ? Describe the factors affecting mental health.

ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କ'ଣ ? ମାନସିକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା କାରକଗୁଡ଼ିକ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

2017

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions selecting either {(a),(b)}
or {(c),(d)} from each question

1. a) Discuss the implications of Vedic philosophy in education. 8

ଶିକ୍ଷାରେ ବୈଦିକ ଦର୍ଶନର ନିହିତାର୍ଥ ଆଲୋଚନା କର ।

- b) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

- i) Aims of Post Vedic education

ବୈଦିକୋତ୍ତର ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ

- ii) Article-30

ଧାରା ୩୦ ।

OR

- c) Discuss the salient features of education India as an evolving Nation State. 8

ଭାରତ ଏକ କ୍ରମବିକଶିତ ରାଷ୍ଟ୍ରଭାବରେ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରମୁଖ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟମାନ ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2×2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Article - 46

ଧାରା - ୪୬

ii) Purposes of education drawn from normative vision.

ଆଦର୍ଶଗତ ପରିକଳ୍ପନାରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ଶିକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

2. a) What do you mean by basic education ?
Discuss the features of basic education of M.K. Gandhi. $3+5$

ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ? ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short notes on the following : 2×2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Integral education

ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିକ୍ଷା

ii) Two features of educational philosophy of Jiddu Krishnamurty.

ଜିଦ୍ଦୁକ୍ରିଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଦର୍ଶନର ଦୁଇଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ।

c) Discuss the basic principles of educational philosophy of Sri Aurobindo. 8

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଦର୍ଶନର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Two aims of education according to R.N. Tagore

ରବୀନ୍ଦ୍ର ନାଥ ଟାଗୋରଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ

ii) Methods of teaching according to Jiddu Krishnamurthy

ଜିଦୁ କ୍ରିଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ।

3. a) Discuss different issues of primary education. 8

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟାମାନ ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Problems of Primary education related to quantitative improvement.

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ଗୁଣାତ୍ମକ ବିକାଶ ଜନିତ ସମସ୍ୟା

ii) Two objectives of Primary Education

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

OR

c) Discuss the steps taken towards qualitative primary education during post independence period. 8

ସ୍ୱାଧୀନତା ପର ସମୟର ଗୁଣାତ୍ମକ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପମାନ ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Issues of equity in primary education

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାରେ ସମତା ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା

ii) Wastage and stagnation in primary education.

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଅପଚୟ ଓ ଆବଦ୍ଧତା ।

4. a) What do you mean by equalisation of educational opportunity ? Discuss prevailing forms of inequality. 8

ଶିକ୍ଷା ସୁଯୋଗର ସମାନତା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ? ଅସମାନତାର ପ୍ରଚଳିତ ରୂପରେଖମାନ ଆଲୋଚନା କର ।

[5]

b) Write short notes on the following : 2×2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Vertical educational equality

ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଧାର ଶିକ୍ଷା ସମାନତା

ii) Barriers of equality in education

ଶିକ୍ଷାର ସମାନତାର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ।

OR

c) Discuss the inequalities in school system of your state. 8

ତୁମ ରାଜ୍ୟର ବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଅସମାନତାମାନ ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2×2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Two features of common school system

ସାଧାରଣ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଦୁଇଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ

ii) Two problems of common school system

ସାଧାରଣ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଦୁଇଟି ସମସ୍ୟା ।

5. a) Write major recommendations of Kothari Commission for national development. 8

ଜାତୀୟ ବିକାଶ ପାଇଁ କୋଠାରି ଆୟୋଗଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ସୁପାରିଶମାନ ଲେଖ ।

b) Write short notes on the following : 2 × 2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Operation Black Board

କଳାପଟା ଅଭିଯାନ

ii) Two barriers of National development

ଜାତୀୟ ବିକାଶର ଦୁଇଟି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ।

OR

c) Discuss the role of education in the economic growth of a country. 8

ଗୋଟିଏ ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2×2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Types of culture

ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରକାରଭେଦ

ii) Political process and education

ରାଜନୈତିକ ଧାରା ଓ ଶିକ୍ଷା ।

2018

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

1. a) What are the aims and purposes of education drawn from the normative vision ? 8

ଆଦର୍ଶଗତ ପରିକଳ୍ପନା ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

- b) i) State two implications of Vedic philosophy on education. 2

ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନର ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଦୁଇଟି ନିହିତାର୍ଥ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- ii) Write short notes on Article 21(a) 2

ଧାରା ୨୧(କ) ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିନ୍ତଣା ଲେଖ ।

OR

- c) Discuss the vision and nature of education for India as an evolving Nation State. 8
ଭାରତ ଏକ କ୍ରମବିକଶିତ ରାଷ୍ଟ୍ରଭାବରେ ଶିକ୍ଷାର ଦୂରଦର୍ଶିତା ଏବଂ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
- d) i) Write short notes on Article 14. 2
ଧାରା ୧୪ ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ ।
- ii) Write short notes on Normative Vision of Indian Education. 2
ଆଦର୍ଶ ପରିକଳ୍ପନାରୁ ଉଦ୍ଭୂତ ଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ ।
2. a) What do you mean by integral education ? Discuss the main features of educational philosophy of Sri Aurobindo. 8
ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିକ୍ଷା କ'ଣ ? ଶ୍ରୀ ଅରୋବିନ୍ଦଙ୍କ ଶୈକ୍ଷିକ ଦର୍ଶନର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।
- b) Write short notes on the following :
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :
- i) Basic Education 2
ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା

[3]

ii) Aims of education according to Jiddu Krishnamurty. 2

ଜିଦୁ କ୍ରିଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

OR

c) Discuss the basic principles of educational philosophy of R.N. Tagore. 8

ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଟାଗୋରଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଦର୍ଶନର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2+2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Two aims of education according to Gandhiji
ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ

ii) Methods of teaching according to Sri Aurobindo

ଶ୍ରୀ ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତି ।

3. a) Discuss different issues of eight quality and equality in primary education. 8

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାରେ ସମାନତା ଏବଂ ସମତା ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟାମାନ ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short notes on the following : 2+2
ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିହ୍ନଟା ଲେଖ :

i) Issues of universal enrollment.

ସର୍ବବ୍ୟାପକ ନାମାଙ୍କନ ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା

ii) Issues of wastage and stagnation in primary education.

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଅପଚୟ ଓ ଆବଦ୍ଧତା ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ୟା ।

OR

c) Discuss the problems of primary education related to qualitative improvement. 8

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାରେ ଗୁଣାତ୍ମକ ବିକାଶ ଜନିତ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2+2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିହ୍ନଟା ଲେଖ :

i) Universal success in primary education

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ସର୍ବବ୍ୟାପକ ସଫଳତା

ii) Universal retention in primary education
ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ସର୍ବବ୍ୟାପକ ଅବଧାରଣ ।

4. a) Discuss the barriers of equality in education for
minor groups. 8

ଅଳ୍ପ ସଂଖ୍ୟକମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷାର ସମାନତାର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଗୁଡ଼ିକ
ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short notes on the following : 2+2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Issues of public private schools

ସାର୍ବଜନୀନ ଏବଂ ଅସାର୍ବଜନୀନ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ୟା

ii) Equality of educational opportunity

ଶିକ୍ଷା ସୁଯୋଗର ସମାନତା ।

OR

c) What are the features of common school
system ? Discuss the problem of common school
system. 4+4

ସାଧାରଣ ବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟମାନ କ'ଣ ? ସାଧାରଣ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

[Turn Over

d) Write short notes on the following : 2+2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Issues of single teacher schools

ଏକମାତ୍ର ଶିକ୍ଷକ ଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ୟା

ii) Inequalities in school systems.

ବିଦ୍ୟାଳୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଅସମାନତା ।

5. a) Discuss how does education contribute to the economic development of a country. 8

ଶୋଚିଏ ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ଶିକ୍ଷାର ଅବଦାନ ଆଲୋଚନା କର ।

b) Write short notes on the following : 2+2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Recommendations of Education Commission for national development.

ଜାତୀୟ ବିକାଶ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ଆନ୍ଦୋଳନକୁ ସୁପାରିଶମାନ ଲେଖ ।

ii) Political process and education

ରାଜନୈତିକ ଧାରା ଓ ଶିକ୍ଷା ।

OR

c) Discuss the role of education in the national development of a country. 8

ଗୋଟିଏ ଦେଶର ଜାତୀୟ ବିକାଶ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାର ଭୂମିକା ଆଲୋଚନା କର ।

d) Write short notes on the following : 2+2

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିତ୍ରଣା ଲେଖ :

i) Social change

ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ

ii) Economic development and education

ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ।

2019

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

Part-I

1. Fill in the blanks / write one word answer : 1 × 8

ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର / ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦରେ ଉତ୍ତର ଲେଖ :

a) Vidya is derived from Sanskrit verbal root _____.

ବିଦ୍ୟା ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାର _____ ଧାତୁ ରୁ ଉଦ୍ଭୂତ ହୋଇଛି ।

b) Individual and society are _____ to each other.

ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ସମାଜ ଉଭୟେ ଉଭୟଙ୍କର _____ ଅଟନ୍ତି ।

c) _____ advocated inductive and deductive method of teaching.

_____ ଆରୋହ ଓ ଅବରୋହ ଶିକ୍ଷାଦାନ ପଦ୍ଧତିର ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ?

d) John Dewey is a _____.

ଜନ, ଦୁଧିଆ ଜଣେ _____ ଅଟନ୍ତି ।

- e) "The isolated individual is a figment of the imagination", who give such opinion ?
 “ଏକାକୀ ରହୁଥିବା ମଣିଷ ହିଁ ପରିକଳ୍ପନାର ଏକ କାହିଁକି ଅଭିପ୍ରାୟ”
 ବୋଲି କିଏ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ?
- f) Swami Vivekananda specially believe which Philosophy ?
 ସ୍ଵାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ବିଶେଷ କରି କେଉଁ ଦର୍ଶନରେ ବିଶ୍ଵାସ କରନ୍ତି ।
- g) Human, animal, bird and snake bites are misery due to natural causes are due to which type of misery ?
 ମନୁଷ୍ୟ, ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ ଓ ସର୍ପ ଦଂଶନ ଆଦି ପ୍ରାକୃତିକ କାରଣରୁ ଘଟୁଥିବା ଦୁଃଖ କେଉଁ ପ୍ରକାରର ଦୁଃଖ ଅଟେ ।
- h) The law Manuscript written by _____.
 ଆଇନଶାସ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥର ରଚୟିତା କିଏ ?

Part-II

2. Answer any *eight* of the following within 2 to 3 sentences each : 1½ × 8
 ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠଟିର ଉତ୍ତର ୨ ରୁ ୩ ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ :

- a) What is the social aim of education ?
 ଶିକ୍ଷାର ସାମାଜିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଣ ?

- b) What do you mean by naturalism ?
ପ୍ରକୃତିବାଦ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?
- c) What do you mean by spiritual misery ?
ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦୁଃଖ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଏ ?
- d) What do you mean by advaitavad ?
ଅଦ୍ୱୈତବାଦ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?
- e) What do you mean by Triratna popularized by Mahabir ?
ମହାବୀର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚାରିତ ତ୍ରିରତ୍ନ ?
- f) Enumerate any three aims of education of Plato.
ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଶିକ୍ଷାର ଯେ କୌଣସି ଗତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- g) Write any three causes of downfall of Banavidyalaya.
ବନବିଦ୍ୟାଳୟ ପତନର ଯେ କୌଣସି ତିନୋଟି କାରଣ ଲେଖ ।
- h) What do you mean by love for humanity ?
ମାନବପ୍ରେମ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

- i) Write the role of teacher in basic educational system.

ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଭୂମିକା ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖ ।

- j) Enumerate three aim of Education according to Rabindranath Tagore.

ରବିନ୍ଦ୍ରନାଥ ଟାଗୋରଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ତିନିଗୋଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

Part-III

3. Answer any **eight** of the following within 75 words each :

2 × 8

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠଟିର ଉତ୍ତର ୭୫ଟି ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ :

- a) Why education is called a life long process ?

ଶିକ୍ଷା ଏକ ଜୀବନବ୍ୟାପୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବୋଲି କାହିଁକି କୁହାଯାଏ ?

- b) Write five nature of philosophy ?

ଦର୍ଶନର ୫ଟି ପ୍ରକୃତି ଲେଖ ।

- c) Write five views in support of idealism.

ଆଦର୍ଶବାଦ ସପକ୍ଷରେ ପାଞ୍ଚଟି ମତାମତ ଲେଖ ।

- d) What do you mean by biological naturalism ?
ଜୈବିକ ପ୍ରକୃତିବାଦ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝାଏ ?
- e) Write about the basic principles of pragmatism.
ପ୍ରାୟୋଗବାଦର ମୌଳିକ ନୀତି ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖ ।
- f) Write about the relevance of human life relating to Indian philosophy.
ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନାନୁସାରେ ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନର ପୁରୁଷାର୍ଥ ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖ ।
- g) Write about the role of teacher according to Sankhya philosophy.
ସାଂଖ୍ୟ ଦର୍ଶନ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖ ।
- h) What are the main characteristics of Vedanta philosophy ?
ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନର ମୁଖ୍ୟ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?
- i) What do you mean by Syadvada ?
ସ୍ୟାଦବାଦ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

j) What do you mean by nationalism ?

ଜାତୀୟତାବାଦ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

Part-IV

4. Answer the following within 500 words. 6 × 4

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ୫୦୦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ :

a) What is the etymological meaning of education ?

Discuss the nature of education ?

ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତିଗତ ଅର୍ଥ କ'ଣ ? ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରକୃତି ସମ୍ପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OR

Describe the social aim of education.

ଶିକ୍ଷାର ସାମାଜିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କର ।

b) "Education and philosophy are two sides of same coin". Justify the statement.

“ଶିକ୍ଷା ଓ ଦର୍ଶନ ଗୋଟିଏ ମୁଦ୍ରାର ଦୁଇଟି ପାର୍ଶ୍ଵ ସଦୃଶ” - ଏହି ଉକ୍ତିର ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରମାଣ କର ।

OR

Describe the curriculum and role of teacher in idealistic education.

ଆଦର୍ଶବାଦ ଶିକ୍ଷାର ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା ସମ୍ପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

c) Describe the basic principles of pragmatism.

ପ୍ରଯୋଗବାଦର ମୌଳିକ ନୀତିଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OR

Explain Karmabad according to Indian philosophy.

ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ ଅନୁସାରେ କର୍ମବାଦ ସମ୍ପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

d) Discuss the aims of education according to Buddhism.

ବୌଦ୍ଧବାଦ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

OR

Describe the aims of ideas and Plato's Education.

ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଆଦର୍ଶ ଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

2021

Full Marks - 60

Time - 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Answer *all* questions

Part-I

1. Answer the following by fill in the blanks or one word answer : 1 × 8

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କିମ୍ବା ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରଦାନ କର :

- a) Education is a tripolar _____.

ଶିକ୍ଷା ଏକ ତ୍ରିପୁଖୀ _____ ଅଟେ ।

- b) Education is modification of _____.

ଶିକ୍ଷା _____ ର ରୂପାନ୍ତରଣ ଅଟେ ।

- c) Who is the founder of Buddhism ?

ବୌଦ୍ଧବାଦର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା କିଏ ଅଟନ୍ତି ?

- d) Who emphasised on negative education ?

କିଏ ନକରାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆରୋପ କରିଥିଲେ ?

- e) Which philosophy believes 'the world is characterized throughout by process of change' ?
କେଉଁ ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ର ମତରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପୃଥୁବୀର ଲକ୍ଷଣ ଅଟେ ।
- f) 'The Republic' is written by _____.
'ଦି ରିପବ୍ଲିକ' _____ କ ଦ୍ୱାରା ଲେଖାଯାଇଅଛି ।
- g) Who propounded 'Integral Education'.
ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିକ୍ଷାକୁ କିଏ ପ୍ରତିପାଦନ କରିଥିଲେ ?
- h) Subjective idealism is advocated by _____.
ବସ୍ତୁନିଷ ଆଦର୍ଶବାଦକୁ _____ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ ।

Part-II

2. Answer any **eight** of the following within two to three sentences each : 1 ½ × 8
ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠଟିର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁଇରୁ ତିନୋଟି ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର :

- a) Define Philosophy.
ଦର୍ଶନଶାସ୍ତ୍ରର ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ ।

- b) What is meant by individual aim of education ?
ଶିକ୍ଷାର ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଅର୍ଥ କ'ଣ ଅଟେ ?
- c) Write the narrower meaning of education.
ଶିକ୍ଷାର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- d) Write two characteristics of idealism.
ଆଦର୍ଶବାଦର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷଣ ଲେଖ ।
- e) Enumerate two aims of Pragmatism.
ପ୍ରୟୋଗବାଦର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- f) Write two methods of teaching according to naturalism.
ପ୍ରକୃତିବାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଦୁଇଟି ଶିକ୍ଷାଦାନ ପ୍ରଣାଳୀ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- g) Enumerate two philosophical tenets of Vedant philosophy.
ବେଦାନ୍ତ ଦର୍ଶନର ଦୁଇଟି ଦର୍ଶନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିୟମ ଲେଖ ।
- h) Write the meaning of education of the vital being.
ପ୍ରଣାଳୀ ଅସ୍ଥିତ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ ଲେଖ ।

i) Enumerate two contribution of Dewey to Education.

ଦ୍ଵିଜଙ୍କ ଶିକ୍ଷାପ୍ରତି ଦୁଇଟି ଅବଦାନ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

j) Write two features of Basic Education.

ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାର ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷଣ ଲେଖ ।

Part-III

3. Answer any *eight* of the following within 75 words each :

2 × 8

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଯେ କୌଣସି ଆଠଟିର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ୭୫ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର :

a) Write three views against individual aim of education.

ବ୍ୟକ୍ତି ଭିତ୍ତିକ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟର ବିପକ୍ଷରେ ତିନୋଟି ମତ ପ୍ରଦାନ କର ।

b) Enumerate the importance of life-long education.

ଜୀବନ ବ୍ୟାପୀ ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ଵ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

c) Enumerate the concept of discipline according to naturalism.

ପ୍ରକୃତିବାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଅନୁଶାସନର ଧାରଣା ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

- d) Enumerate four stages of Nai-Talim.
ନୈ-ତାଲିମର ଚାରୋଟି ସ୍ତର ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- e) Write the meaning of self-sufficiency aspect of basic education.
ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାର ଆତ୍ମ-ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଭାବଧାରାର ଅର୍ଥ ଲେଖ ।
- f) Write the meaning of 'Integral Education'.
ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ ଲେଖ ।
- g) Enumerate the concept of God according to Plato.
ପ୍ଲାଟୋଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ ଭଗବାନଙ୍କ ଧାରଣା ଉଲ୍ଲେଖ କର ।
- h) Write three principles of Tagore's philosophy of education.
ଠାକୁରଙ୍କର ଶିକ୍ଷାଦର୍ଶନର ତିନୋଟି ନିୟମ ଲେଖ ।
- i) Write role of teacher in naturalism.
ପ୍ରକୃତିବାଦରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା ଲେଖ ।
- j) Enumerate three features of Satyabadi Bana Vidyalaya.
ସତ୍ୟବାଦୀ ବନ ବିଦ୍ୟାଳୟର ତିନୋଟି ଲକ୍ଷଣ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

Part-IV

Answer the following within 500 words each

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ୫୦୦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କର

4. a) Describe the meaning and educational implication of metaphysics. 6

ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତା ଅର୍ଥ ଏବଂ ଶୈକ୍ଷିକ ନିହିତାର୍ଥ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OR

- b) Explain the functional philosophy in relation to education.

ଦର୍ଶନର ଶିକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବୁଝାଇ ଲେଖ ।

5. a) Discuss the aims of education and methods of teaching as suggested by Idealist. 6

ଆଦର୍ଶବାଦୀଙ୍କ ମତରେ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଶିକ୍ଷାଦାନର ପ୍ରଣାଳୀ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

OR

- b) Explain the main principles of Pragmatism.

ପ୍ରଯୋଗବାଦର ମୁଖ୍ୟ ନୀତି ଗୁଡ଼ିକ ବୁଝାଇ ଲେଖ ।

6. a) Describe the common characteristics of Indian Philosophy. 6

ଭାରତୀୟ ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ରର ସାଧାରଣ ଲକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OR

- b) Discuss the aim of education according to Jainism.

ଜୈନବାଦ ଅନୁଯାୟୀ ଶିକ୍ଷାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଲୋଚନା କର ।

7. a) Explain the contributions of Gandhi to the field of education. 6

ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ଅବଦାନ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

OR

- b) Explain the contribution of Plato to the field of education.

ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ଲାଟୋଙ୍କର ଅବଦାନ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।